

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUS LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN TYÖJÄRJESTYKSESTÄ ANNETUN LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ

Liikenne- ja viestintäministeriön työjärjestyksestä annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (470/2023) muuttamisen pääasiallisena tarkoituksena olisi muuttaa ministeriön organisaatorakennetta. Ministeriön osastojen ulkopuoliset, kansliapäällikön alaisuudessa olevat toimintayksiköt ministeriön viestintä, kansainvälisten asioiden yksikkö ja kansliapäällikön esikunnan strategiatoiminto sekä niiden tehtävät siirrettäisiin osastojen alaisuuteen. Samalla yksiköiden tehtäviä järjestettäisiin uudelleen ja yksiköiden määrää vähennettäisiin. Lisäksi konserniohjausosaston nimi muutettaisiin konserniosastoksi.

Työjärjestystä myös yksinkertaistettaisiin niin, että yksittäisten johtajien osalta säädettäisiin lähtökohtaisesti vain heidän ratkaisuvallastaan, työjärjestykseen tehtäisiin muita teknisluonteisia muutoksia ja muutettaisiin verkko- ja palveluosaston ruotsinkielinen nimi muotoon ”avdelningen för nät och tjänster”.

Asetus annetaan valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 7 §:n 2 momentin nojalla.

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1.2.2025.

PERUSTELUT

1. Esityksen nykytilan arviointi, tausta ja tavoitteet

Ehdotetulla asetusmuutoksella tavoitellaan entistä yhtenäisempää liikenne- ja viestintäministeriötä. Toimintaympäristön muutos edellyttää ministeriön toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja muutoksenkyvykkyyttä. Vuoden 2024 alussa hyväksytyssä konsernistrategiassa on asetettu liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle vaikuttavuustavoitteet sekä johtamisen teemat ja periaatteet. Ministeriön työjärjestyksen muuttaminen tukee konsernistrategian tehokasta toimeenpanoa. Myös ministeriön henkilöstöstrategia ja sen laadinnan yhteydessä käydyt keskustelut on huomioitu organisaatiouudistuksen toteutuksessa.

Ministeriön osastojen, yksiköiden ja toimintayksiköiden tehtävät ja rakenteet on otettu valtion kyberturvallisuusjohtajan toimistoa lukuun ottamatta koko ministeriön osalta tarkasteluun ja rakenteita esitetään muutettavaksi entistä paremmiksi ja virtaviivaisemmiksi. Uudistuksella tavoitellaan ministeriölle entistä yhtenäisempää rakennetta ja vähennetään sisäisiä organisaatorakenteen muodostamia tarpeettomia raja-aitoja. Yksi uudistuksen keskeisistä lähtökohdista on muodostaa yhtenäisemmät asiakokonaisuudet kokoamalla toisiinsa liittyvät asiat lähemmäs toisiaan organisaatiossa, jolloin asioiden

kokonaisuus parane. Esimerkiksi kutakin liikennemuotoa koskevat tehtävät on tarkoitus keskittää suurilta osin tiettyyn yksikköön. Uudistuksen yhteydessä on myös tarkoitus valtavirtaistaa aiempia erillisteemoja osaksi kaikkien osastojen toimintaa ja muuta valmistelua, esimerkiksi tieto, automaatio, ilmasto, ympäristö, turvallisuus, ja siten integroida näitä näkökohtia kiinteämmin osaksi liikenne- ja viestintäpolitiikkaa huolehtien samalla näiden teemojen kokonaiskoordinaatiosta. Organisaatiouudistus antaa myös mahdollisuuden nostaa uusia asiakokonaisuuksia paremmin esiin.

Organisaatiouudistuksen ensimmäisessä vaiheessa ministeriön osastojen määrää vähennettiin neljästä kolmeen 1.4.2024 lukien. Nyt tehtävässä uudistuksen toisessa vaiheessa muutettaisiin ministeriön organisaatorakennetta siten, että osastojen ulkopuolisena toimintayksikkönä olisi jatkossa ainoastaan valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto, koska muiden toimintayksiköiden tehtävät siirrettäisiin osastojen alle. Osastoja olisi jatkossakin kolme, mutta osastojen yksikkörakenteet muuttuisivat ja yksiköiden määrä vähenisi.

2. Esityksen valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä. Työjärjestysmuutokseen liittyvää esivalmistelua on tehty kevään 2024 aikana yhdessä ministeriön henkilöstön kanssa kolmessa työpajassa sekä osasto- ja yksikkökokouksissa. Kansliapäällikkö osastopäälliköiden avustamana on johtanut esivalmistelua. Lisäksi ehdotusta on käsitelty kuukausittaisissa kansliapäällikön juttutuokioissa.

Muutoksesta on viestitty henkilöstölle avoimesti ja vuorovaikutteisesti. Esityksen valmistelussa on pyritty ottamaan mahdollisimman pitkälle huomioon henkilöstöltä saatua palautetta. Lisäksi kansliapäällikkö on käynyt kaikkien välittömien alaistensa sekä kukin osastopäällikkö oman osastonsa koko henkilöstön kanssa kahdenväliset keskustelut henkilöiden sijoittautumisesta uudessa organisaatiossa.

Ehdotus on ollut ministeriön kaikilla osastoilla sisäisesti lausuntokierroksella. Ehdotus on käsitelty ministeriön yhteistoimintaneuvottelussa 12.9.2024.

Ehdotus on ollut tarkastettavana oikeusministeriön laintarkastuksessa.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotetulla asetusmuutoksella on vaikutusta liikenne- ja viestintäministeriön organisaatorakenteeseen. Asetusmuutos ei vaikuttaisi ministeriön laissa tai valtioneuvoston asetuksessa säädettyihin tehtäviin. Asetusmuutos ei laajentaisi ministeriön toimialaa tai tehtäviä. Esityksellä toimeenpantaisiin hallitusohjelman mukaista tuottavuusohjelmaa. Asetusmuutosehdotuksella olisi vähäisiä vaikutuksia valtiontalouteen, koska muutoksella tavoitellaan hallitusohjelman edellyttämiä säästöjä sekä tuottavuuden ja tehokkuuden paranemista. Ministeriön palkkamenot vähenisivät, koska ministeriössä olisi jatkossa vähemmän yksikön johtajia, minkä seurauksena ministeriö saa enemmän liikkumavaraa määrärahojensa käytölle.

SÄÄNNÖSKOHTAISET PERUSTELUT

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus liikenne- ja viestintäministeriön työjärjestyksestä annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen muuttamisesta

2 §. Johtavat virkamiehet. Pykälän 2 momentissa säädetään osaston, ministeriön viestinnän, kansainvälisten asioiden yksikön, henkilöstökehitysyksikön, talous- ja hallintoyksikön, valmius- ja varautumisyksikön ja yksikön päälliköistä. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin niin, että siinä säädettäisiin vain yleisesti osastojen ja yksiköiden päälliköistä, koska suurinta osaa pykälässä nimetyistä yksiköistä ei olisi enää jatkossa. Lisäksi ministeriössä on muitakin tehtäviä, joihin virkamies voidaan määrätä, minkä takia on yhdenmukaista, että muutamista yksittäisistä tehtäväänmääräyksellä toteutettavista johtajatehtävistä ei säädetä työjärjestyksessä. Muutoksella pyritään myös yksinkertaistamaan pykälää. Vaikka maininnat kyseisistä johtajista poistettaisiin pykälästä, ministeriössä voisi edelleen olla kyseisiin tai muihin substanssiasioihin liittyviä johtajia tehtäväänmääräyksellä. Asetuksen 39 §:ssä säädetään, että kansliapäällikkö määrää muut kuin yksikön johtajat tehtävään enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Tehtävistä määrätään tarkemmin tehtäväänmääräyksessä ja tehtävät ovat luonteeltaan koko ministeriötä palvelevia. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että osaston päällikkönä on osastopäällikkö ja yksikön päällikkönä on yksikön johtaja.

Pykälän 3 momentissa säädetään, että yksiköiden ja kansainvälisten asioiden yksikön johtajan määrää ministeri enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin niin, että siinä säädettäisiin vain yksiköiden johtajien määräämisestä, ja erillinen maininta kansainvälisten asioiden yksikön johtajasta poistettaisiin, koska jatkossa kansainvälisten asioiden yksikkö olisi osa konserniosastoa ja kyseisen yksikön johtajan määräämiseen sovellettaisiin 2 §:n 3 momenttia samoin kuin muidenkin yksiköiden johtajien määräämiseen. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että yksikön johtajan määrää ministeri enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

3 §. Ministeriön johtoryhmä. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta kansainvälisten asioiden johtajasta sekä viimeinen virke talous- ja hallintojohtajan osallistumisesta johtoryhmään. Viestintäjohtajan sijasta momentissa säädettäisiin viestintäyksikön johtajasta. Muutoksen tarkoituksena on yksinkertaistaa pykälää. Vaikka momentista poistettaisiin maininta kansainvälisten asioiden johtajasta ja talous- ja hallintojohtajasta, on tärkeää, että jatkossakin ministeriön johtoryhmässä on riittävä määrä asiantuntemusta, kun käsitellään esimerkiksi kansainvälisiä asioita ja talousasioita. On myös tärkeää, että ministeriön johtoryhmän kokouksiin osallistuvat ne virkamiehet, joiden tehtävien hoitamisen kannalta on tärkeää olla tietoisia johtoryhmässä käsitellyistä aiheista ja saada osallistua niiden käsittelyyn. Pykälän 3 momentissa on säädetty, että ministeri ja kansliapäällikkö voivat kutsua asiantuntijoita johtoryhmän kokouksiin, mikä mahdollistaa sen, että ministeriön johtoryhmässä on paikalla tarvittavan asiantuntemuksen omaavia virkamiehiä. Esimerkiksi talousasioita käsiteltäessä on tärkeää, että ministeriön johtoryhmässä on tarpeen mukaan mukana talousasioiden asiantuntija.

4 §. Virkajohtoryhmä. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta kansainvälisten asioiden johtajasta sekä kaksi viimeistä virkettä talous- ja hallintojohtajan ja henkilöstöjohtajan osallistumisesta. Viestintäjohtajan sijasta momentissa säädettäisiin viestintäyksikön johtajasta. Vaikka momentista poistettaisiin maininta

kansainvälisten asioiden johtajasta, talous- ja hallintojohtajasta ja henkilöstöjohtajasta, on tärkeää, että jatkossakin virkajohtoryhmässä on riittävä määrä asiantuntemusta, kun käsitellään esimerkiksi kansainvälisiä asioita, talousasioita ja henkilöstöasioita. On myös tärkeää, että virkajohtoryhmän kokouksiin osallistuu virkamiehet, joiden tehtävien hoitamisen kannalta on tärkeää olla tietoisia johtoryhmässä käsitellyistä aiheista ja saada osallistua niiden käsittelyyn. Pykälän 3 momentissa on säädetty, että kansliapäällikkö voi kutsua asiantuntijoita johtoryhmän kokouksiin, mikä mahdollistaa sen, että virkajohtoryhmässä on paikalla tarvittavan asiantuntemuksen omaavia virkamiehiä. Esimerkiksi talous- tai henkilöstöasioita tai kansainvälisiä asioita käsiteltäessä on tärkeää, että virkajohtoryhmässä on tarpeen mukaan mukana talous- tai henkilöstöasioiden asiantuntija tai kansainvälisten asioiden asiantuntija.

Virkavalmistelun tueksi voi olla tarkoituksenmukaista, että kansliapäällikkö kutsuu tietyn aiheen asiantuntijan tai johtajan osallistumaan kaikkiin virkajohtoryhmän kokouksiin. Tällä hetkellä virkajohtoryhmään osallistuu muitakin virkamiehiä kuin voimassa olevassa työjärjestyksessä mainitut virkamiehet, ja näin on tarkoitus toimia myös jatkossa. Toimintatavan selkeyttämiseksi ja sen läpinäkyvyyden lisäämiseksi jatkossa mainittu kutsu voisi olla kirjallinen kutsu ja kutsut voisivat olla koko ministeriön nähtävillä.

6 §. Hallinnonalan johtoryhmä. Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta kansainvälisten asioiden johtajasta ja viestintäjohtajan sijaan säädettäisiin viestintäyksikön johtajasta. Näin ollen jatkossa 2 momentissa säädettäisiin, että hallinnonalan johtoryhmän muut jäsenet ovat ministeriön osastopäälliköt, viestintäyksikön johtaja sekä Liikenne- ja viestintäviraston, Väyläviraston ja Ilmatieteen laitoksen pääjohtajat. Vaikka momentista poistettaisiinkin maininta kansainvälisten asioiden johtajasta, on tärkeää, että jatkossakin hallinnonalan johtoryhmässä on riittävä määrä asiantuntemusta, kun käsitellään kansainvälisiä asioita. On myös tärkeää, että hallinnonalan johtoryhmän kokouksiin osallistuu henkilöt, joiden tehtävien hoitamisen kannalta on tärkeää olla tietoisia johtoryhmässä käsitellyistä aiheista ja saada osallistua niiden käsittelyyn.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin siitä, että kansliapäälliköllä on mahdollisuus kutsua liikenne- ja viestintäministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (405/2003) 2 §:ssä tarkoitettuja ministeriön toimialan edustajia sekä muita asiantuntijoita johtoryhmän kokouksiin tarvittaessa. Tämä mahdollistaisi sen, että jatkossakin esimerkiksi kansainvälisten asioiden yksikön johtaja osallistuisi hallinnonalan johtoryhmän kokouksiin, kun kokouksissa käsitellään kansainvälisiä asioita.

7 §. Ministeriön osastot ja muut toimintayksiköt. Pykälän mukaan ministeriön osastoja ovat konserniohjausosasto, tieto- ja turvallisuusosasto sekä verkko- ja palveluosasto. Osastorakennetta ei muutettaisi, mutta konserniohjausosaston nimi muutettaisiin konserniosastoksi kuvamaan paremmin osaston tehtäviä. Pykälän mukaan osastoihin kuulumattomat toimintayksiköt ovat ministeriön viestintä, kansainvälisten asioiden yksikkö, kansliapäällikön esikunnan strategiatoiminto ja valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto. Jatkossa osastoihin kuulumattomana toimintayksikkönä olisi ainoastaan valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto, koska muiden toimintayksiköiden tehtävät siirrettäisiin osastojen alla olevien yksiköiden tehtäviin.

Samalla muutettaisiin verkko- ja palveluosaston nimen ruotsinkielinen sanamuoto. Uusi käännös verkko- ja palveluosaston nimestä (avdelningen för nät och tjänster) kuvaisi paremmin osastoa kuin vanha käännös (avdelningen för nät och tjänsteproduktion).

Konserniosasto. Väliotsikon nimi muutettaisiin konserniohjausosastosta konserniosastoksi. Uusi nimi kuvaisi paremmin osaston toimialaan kuuluvia tehtäviä.

10 §. Konserniosaston tehtävät. Pykälän otsikossa konserniohjausosasto muutettaisiin konserniosastoksi. Uudelle konserniosastolle siirtyisivät kansliapäällikön suorasta alaisuudesta kansainvälisten asioiden yksikkö, ministeriön viestintä sekä kansliapäällikön esikunnan strategiatoiminto. Näiden yksiköiden ja toimintojen tehtävät kirjattaisiin siten konserniosaston tehtäviin. Samalla pykälään lisättäisiin sellaisia tehtäviä, joita osastolla on tehty, mutta joita ei aikaisemmin ole kirjattu työjärjestykseen. Kun pykälään lisätään uusia kohtia, on samalla tarkoituksenmukaista muuttaa kohtien järjestystä niin, että kullekin yksikölle kuuluvat tehtävät olisivat listattuna peräkkäin.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jolla säädettäisiin siitä, että sisäisen valvonnan toimivuuden arviointi ja sisäisen tarkastuksen järjestäminen olisivat suoraan kansliapäällikön alaisuudessa. Liikenne- ja viestintäministeriö on valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 70 §:n mukaisesti järjestänyt sisäisen tarkastuksen. Ministeriössä ei ole omaa sisäisen tarkastuksen henkilöstöä, vaan tarkastukset ja niihin liittyvä konsultointi ostetaan palveluina. Valmistelusta ja esittelystä kansliapäällikölle vastaa tehtävään nimetty virkamies.

Sisäisen tarkastuksen riippumattomuus on keskeinen tekijä sisäisen tarkastuksen lisäarvon tuottamisessa ja vaikuttavuuden aikaansaamisessa. Kansainvälisten ammattistandardien ja julkisen hallinnon tilintarkastusstandardien mukaisesti riippumattomuus tarkoittaa, että sisäinen tarkastus on suoraan ylimmän johdon alaisuudessa ja raportoi suoraan ylimmälle johdolle (ministeriössä kansliapäällikkö). Ministeriön työjärjestykseen on siten tarkoituksenmukaista kirjata sisäisen tarkastuksen asema suoraan kansliapäällikön alaisuuteen.

Liikenne- ja viestintäministeriön sisäisen valvonnan ohjeen mukaan neljännesvuosittain laaditaan kansliapäällikölle raportti sisäisen valvonnan yleisilanteesta ja mahdollisesti havaituista poikkeamista. Tämä raportti sisältää myös sisäisen tarkastuksen toimenpidesuunnitelmien seurannan. Ministeriössä arvioidaan vähintään vuosittain sisäisen valvonnan toimivuutta ja tehokkuutta (sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma). Edellä mainitulla seuranta- ja arviointikokonaisuudella on yhteys sisäisen tarkastuksen järjestämiseen ja tulee myös hoitaa mahdollisimman riippumattomasti.

11 §. Konserniosaston yksiköt ja niiden vastuut. Pykälän otsikon maininta konserniohjausosastosta muutettaisiin konserniosastoksi. Pykälän mukaan konserniosastolla olisi kuusi yksikköä aikaisemman konserniohjausosaston viiden yksikön sijasta. Konserniosaston yksiköt olisivat strategia- ja ohjausyksikkö, henkilöstö- ja talousyksikkö, tietopohja- ja kehittämissyksikkö, valmius- ja tietohallintoyksikkö, kansainvälisten asioiden yksikkö ja viestintäyksikkö.

Pykälän 1 momentin mukaan strategia- ja ohjausyksikkö vastaisi siitä, että ministeriötä, hallinnonalan virastoja ja yhtiöitä johdetaan ja ohjataan strategisesti, tehokkaasti ja koordinoitusti. Lisäksi yksikkö vastaisi ennakkoinnilla, riskienhallinnalla, strategisella suunnittelulla ja seurannalla ministeriön laadukkaasti työn toteutumisen sekä varautumisen tulevaisuuden haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Yksikkö vastaisi siitä, että ministeriön tavoitteiden saavuttamista edistetään julkisissa hankinnoissa, valtionavustuksissa ja erillishankkeissa. Sisäisen tarkastuksen järjestämiseen liittyvät tehtävät kuuluvat yksikössä sisäisen tarkastuksen vastuuvirkamiehelle. Lisäksi strategia- ja ohjausyksikkö tukee kansliapäällikköä työtehtäviensä hoitamisessa.

Pykälän 2 momentin mukaan henkilöstö- ja talousyksikkö vastaisi siitä, että hyvä hallinto, taloushallinto ja henkilöstöpolitiikka toteutuvat ministeriössä ja hallinnonalalla. Yksikkö vastaisi siitä, että strategisella henkilöstösuunnittelulla sekä toimintakulttuurin ja johtamisen kehittämisellä varmistetaan ministeriön tavoitteiden saavuttaminen sekä henkilöstön muutoskyvykkyys, resilienssi ja hyvinvointi. Yksikkö vastaisi siitä, että hallinnonalan talousarviovalmistelu on tietopohjaista ja koko konsernin tavoitteita tukevaa.

Pykälän 3 momentin mukaan tietopohja- ja kehittämysyksikkö vastaisi siitä, että hallinnonalan säädösvalmistelu ja vaikutusarviointi on laadukasta. Yksikkö vastaisi ministeriön hinnoitteluasioden ja rahoitusmallien kehittämisestä sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistämisestä. Yksikkö vastaisi siitä, että hallinnonalalla edistetään energiatehokasta, vähäpäästöistä ja ympäristöä vähän kuormittavaa liikennettä ja viestintää.

Pykälän 4 momentin mukaan valmius- ja tietohallintoyksikkö vastaisi siitä, että ministeriön johdolla on oikea-aikainen tilannekuva toimialan turvallisuudesta, varautumisesta ja huoltovarmuudesta sekä tähän tarvittava tuki. Yksikkö vastaisi toimialan varautumisen yhteensovittamisesta sekä hallinnonalan osallistumisesta valtioneuvoston varautumis-, huoltovarmuus- ja Nato-yhteistyöhön. Yksikkö vastaisi ministeriön tietohallinnosta ja tietoturvasta sekä hallinnonalan tietohallinnon yhteensovittamisesta.

Pykälän 5 momentin mukaan kansainvälisten asioiden yksikkö vastaisi ministeriön hallinnonalan EU- ja kansainvälisten asioiden valmistelun ja vaikuttamisen yhteensovittamisesta ja kehittämisestä Suomen tavoitteiden mukaisesti.

Pykälän 6 momentin mukaan viestintäyksikkö vastaisi siitä, että avoimella ja läpinäkyvällä viestinnällä kerrotaan, mitä ministeriössä tehdään, minkälaisia vaikutuksia ministeriön tekemillä toimilla on sekä neuvotaan, miten ministeriössä tehtävään valmisteluun voi vaikuttaa. Viestinnällä tuettaisiin siis sitä, että tieto ministeriön työstä olisi helposti ja esteettömästi saatavilla. Yksikkö vastaisi myös siitä, että viestinnällä edistetään ministeriön tavoitteiden saavuttamista ja lisätään luottamusta ministeriön toimintaan ja että työyhteisöviestinnällä tuetaan työssä onnistumista ja työssä viihtymistä.

14 §. Tieto- ja turvallisuusosaston tehtävät. Pykälää muutettaisiin siten, että osaston aiempia tehtäviä täsmennettäisiin etenkin digitalisaatio- ja verkkoturvallisuuskehityksen osalta vastaamaan teknologisen ja Euroopan Unionin sääntely- ja politiikkakehityksen myötä kehittyneitä osaston tehtäväkenttää. Osastolle siirtyisivät myös aiemmin verkko- ja palveluosaston vastuulla olleet tieliikenteen tavaraliikenteen markkinoita, pätevyyskysymyksiä ja sosiaalisia kysymyksiä sekä ajokortteja samoin kuin ajoneuvojen sekä datan

hyödyntämisen ilmasto- ja ympäristöystävällisyyttä ja ICT-sektorin ilmasto- ja ympäristöasioiden yhteensovittamista koskevat asiat. Osastolta puolestaan siirtyisi verkko- ja palveluosastolle muiden liikennemuotojen kuin tieliikenteen tietosäätelyä ja automaatiota sekä liikennejärjestelmän digitalisaatiota koskevat asiat sekä TV- ja analogisen radion toimilupia, liikenteen esteettömyyttä ja liikenteen lippu- ja maksujärjestelmiä koskevat asiat.

15 §. *Tieto- ja turvallisuusosaston yksiköt ja niiden vastuut.* Pykälän mukaan tieto- ja turvallisuusosastolla olisi jatkossa kolme yksikköä nykyisen neljän yksikön sijasta. Tieto- ja turvallisuusosaston yksiköitä olisivat datatalous- ja mediayksikkö, digitaalinen luottamus -yksikkö ja tieliikenne- ja kuljetusketjut -yksikkö.

Pykälän 1 momentin mukaan datatalous- ja mediayksikkö vastaisi siitä, että datan saatavuus, yhteentoimivuus ja kestävä hyödyntäminen yli sektorirajojen mahdollistaa datatalouden kasvun sekä siitä, että digitalisaatiota ja tekoälyä hyödynnetään toimialalla laajasti. Yksikkö vastaisi siitä, että varmistetaan toimintaedellytykset toimivalle viestintäpalvelumarkkinalle ja riippumattomalle medialle sananvapauden ja palveluiden käyttäjien edun toteutumiseksi.

Pykälän 2 momentin mukaan digitaalinen luottamus -yksikkö vastaisi siitä, että viestintäverkot ja niihin kytkeytyvät digitaaliset palvelut ja tuotteet ovat luotettavia ja turvallisia ja että ne suojaavat käyttäjien tietojen ja viestinnän yksityisyyttä. Yksikkö vastaisi siitä, että yhteistoiminnassa julkisen ja yksityisen sektorin kanssa vahvistetaan yhteiskunnan kykyä ennakoida ja sietää kyberhäiriöitä sekä palautua niistä. Yksikkö vastaisi siitä, että uudet teknologiat otetaan käyttöön riskit halliten ja mahdollisuudet hyödyntäen.

Pykälän 3 momentin mukaan tieliikenne ja kuljetusketjut -yksikkö vastaisi siitä, että tieliikenteen sekä logististen ketjujen turvallisuus, kestävyys ja tehokkuus sekä kuljetusmarkkinan toimivuus paranevat. Yksikkö vastaisi siitä, että edellytykset ovat hyvät tieliikenteen ja kuljetusten tulevaisuuden teknologioiden sekä digitalisaation ja automaation tehokkaalle ja ihmislähtöiselle hyödyntämiselle. Yksikkö vastaisi siitä, että ajoneuvojen haitalliset ilmasto- ja ympäristövaikutukset vähentyvät.

Verkko- ja palveluosasto. Väliotsikon ruotsinkielinen sanamuoto muutettaisiin avdelningen för nät och tjänster -muotoon, joka kuvaisi paremmin osastoa kuin vanha käännös (avdelningen för nät och tjänsteproduktion).

16 §. *Verkko- ja palveluosaston tehtävät.* Pykälää muutettaisiin siten, että osastolle siirtyisivät aiemmin tieto- ja turvallisuusosaston vastuulla olleet muiden liikennemuotojen kuin tieliikenteen tietosäätelyä, turvallisuutta ja automaatiota, liikennejärjestelmän digitalisaatiota, TV- ja analogisen radion toimilupia, liikenteen esteettömyyttä ja liikenteen lippu- ja maksujärjestelmiä koskevat asiat. Osastolle siirtyisivät myös aiemmin konserniohjausosaston vastuulla olleet jäänmurtoa koskevat asiat. Osastolta puolestaan siirtyisi tieto- ja turvallisuusosastolle tieliikenteen tavaraliikenteen markkinoita, pätevyksiä ja sosiaalisia kysymyksiä sekä ajokortteja samoin kuin ajoneuvojen ilmasto- ja ympäristöystävällisyyttä ja ICT-sektorin ilmasto- ja ympäristöasioiden yhteensovittamista koskevat asiat. Lisäksi osastolle siirtyisi aiemmin kansainvälisten asioiden yksikön vastuulla olleet kansainvälisten asioiden valmistelu ja vaikuttaminen Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) osalta.

Lisäksi pykälän otsikon ja pykälän verkko- ja palveluosasto nimen ruotsinkielinen sanamuoto muutettaisiin avdelningen för nät och tjänster -muotoon, joka kuvaisi paremmin osastoa kuin vanha käännös (avdelningen för nät och tjänsteproduktion).

17 §. Verkko- ja palveluosaston yksiköt ja niiden vastuut. Pykälän mukaan verkko- ja palveluosastolla olisi jatkossa neljä yksikköä nykyisen viiden yksikön sijasta. Verkko- ja palveluosaston yksiköitä olisivat liikennejärjestelmäyksikkö, verkkojen hallinta- ja avaruusyksikkö, ilmaliikenne- ja meriliikenneyksikkö ja liikennepalveluyksikkö. Lisäksi pykälän otsikon verkko- ja palveluosasto nimen ruotsinkielinen sanamuoto muutettaisiin avdelningen för nät och tjänster -muotoon, joka kuvaisi paremmin osastoa kuin vanha käännös (avdelningen för nät och tjänsteproduktion).

Pykälän 1 momentin mukaan liikennejärjestelmäyksikkö vastaisi siitä, että liikennejärjestelmää kehitetään tietopohjaisesti toimivammaksi, turvallisemmaksi ja kestävämmäksi sekä siitä, että teknologioita ja digitalisaatiota hyödyntämällä parannetaan liikennejärjestelmän kokonaistehokkuutta ja luodaan edellytyksiä yhteiskunnan toimivuudelle ja kehitymiselle. Yksikkö vastaisi siitä, että liikenneverkon ylläpidolla ja kehittämisellä vastataan kansalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Pykälän 2 momentin mukaan verkkojen hallinta- ja avaruusyksikkö vastaisi siitä, että viestintäverkot ovat kattavat, toimintavarmat ja vastaavat yhteiskunnan kehittyviin tarpeisiin sekä siitä, että telemarkkina on toimiva ja kilpailtu. Yksikkö vastaisi siitä, että radiotaajuuksien ja ilmatilan käyttö sekä lennonvarmistus on turvallista ja tehokasta. Yksikkö vastaisi siitä, että satelliittijärjestelmät ja satelliittiperusteiset järjestelmät mahdollistavat sujuvan ja turvallisen arjen yhteiskunnassa.

Pykälän 3 momentin mukaan ilmaliikenne- ja meriliikenneyksikkö vastaisi siitä, että Suomen kansalliset ja kansainväliset vesi- ja lentoliikenneyhteydet ovat toimivia, turvallisia, kilpailukykyisiä ja ne kehittyvät markkinalähtöisesti. Yksikkö vastaisi siitä, että vesi- ja lentoliikenteen tulevaisuuden teknologioille sekä digitalisaation ja automaation tehokkaalle hyödyntämiselle on hyvät edellytykset sekä vesi- ja lentoliikenteen haitalliset ilmasto- ja ympäristövaikutukset vähentyvät.

Pykälän 4 momentin mukaan liikennepalveluyksikkö vastaisi siitä, että julkisen henkilöliikenteen palvelut ja niiden rahoitus on järjestetty tehokkaasti ja tietoon perustuen sekä liikennepalvelumarkkinan kilpailullisuutta lisätään ja sitä säännellään tasapuolisesti, esteettömyys turvaten. Yksikkö vastaisi siitä, että toimiva ja houkutteleva markkina turvaa Suomen saavutettavuutta.

18 §. Ministeriön viestintä. Pykälä kumottaisiin, koska ministeriön viestintä ei jatkossa olisi osastoihin kuulumaton toimintayksikkö, vaan yksikkö siirrettäisiin konserniosastolle. Samalla yksikön nimi muutettaisiin viestintäyksiköksi. Viestintäyksiköstä ja sen tehtävistä säädettäisiin jatkossa työjärjestyksen 10 ja 11 §:ssä.

19 §. Kansainvälisten asioiden yksikkö. Pykälä kumottaisiin, koska kansainvälisten asioiden yksikkö ei jatkossa olisi osastoihin kuulumaton toimintayksikkö, vaan yksikkö siirrettäisiin konserniosastolle. Siten yksiköstä ja sen tehtävistä säädettäisiin jatkossa työjärjestyksen 10 ja 11 §:ssä.

20 §. Kansliapäällikön esikunnan strategiatoiminto. Pykälä kumottaisiin, koska kansliapäällikön esikunnan strategiatoiminto ei jatkossa olisi enää osastoihin kuulumaton toimintayksikkö, vaan yksikön tehtävät siirrettäisiin strategia- ja ohjausyksikön tehtäviin.

22 §. Osastopäällikkö. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa muutettaisiin siten, että konserniohjausosaston sijasta kohdassa lukisi konserniosasto osaston nimenmuutoksen takia.

25 §. Lainsäädäntöjohtaja ja strategiajohtaja. Pykälä kumottaisiin. Työjärjestystä on tarkoitus virtaviivaistaa niin, että siitä poistettaisiin maininnat yksittäisistä johtajista siltä osin kuin heillä ei ole ratkaisovaltaa. Pykälän kumoamisella ei ole tarkoitus poistaa lainsäädäntöjohtajan tai strategiajohtajan tehtäviä ministeriöstä, vaan näihin tehtäviin voitaisiin määrätä ministeriössä virkamiehiä jatkossakin. Ministeriössä on kuitenkin ollut ja voi jatkossakin olla muitakin tehtäviä, joihin virkamies voidaan määrätä, eikä näistä tehtävistä ole säädetty työjärjestyksessä. Koska lainsäädäntöjohtajan ja strategiajohtajan tehtävään ei sisälly erityistä ratkaisovaltaa, ei näistä tehtävistä tarvitse erikseen säätää työjärjestyksessä. Perussäännös tehtäväänmääräyksistä on työjärjestyksen 39 §:ssä, jossa säädetään, että kansliapäällikkö määrää muut kuin yksikön johtajat tehtävään enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

37 §. Virkavapauden myöntäminen, keskeyttäminen ja peruuttaminen. Pykälää muutettaisiin siten, että henkilöstöjohtajan sijasta pykälän 1 momentissa ja 2 momentin 3 kohdassa säädettäisiin henkilöstö- ja talousyksikön johtajasta, koska organisaatiomuutoksen myötä kyseiset asiat kuuluisivat henkilöstö- ja talousyksikköön ja siten näiden asioiden ratkaiseminen kuuluisi kyseisen yksikön johtajalle.

38 §. Virkamatkamääräys. Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta viestintäjohtajasta ja kansainvälisten asioiden johtajasta, koska jatkossa nämä johtajat eivät olisi enää kansliapäällikön välittämässä alaisuudessa. Lisäksi 2 momenttiin lisättäisiin maininta valtion kyberturvallisuusjohtajasta, koska hän toimii kansliapäällikön välittömässä alaisuudessa ja johtaa toimintayksikköä valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto, joka on sijoitettu kansliapäällikön alaisuuteen.

Pykälän 3 momentista poistettaisiin säännös, jonka mukaan viestintäjohtaja antaa virkamatkamääräyksen ministeriön viestinnän virkamiehelle, koska jatkossa ministeriön viestintä olisi konserniosastoon kuuluva yksikkö, eikä suoraan kansliapäällikön alla. Pykälän 5 momentissa säädetään, että muulle virkamiehelle matkamääräyksen antaa yksikön johtaja, mikä kattaa myös konserniosastolla jatkossa olevan viestintäyksikön virkamiehet.

Lisäksi pykälän 4 momentin maininta konserniohjausosaston osastopäälliköstä muutettaisiin konserniosaston osastopäälliköksi, koska konserniohjausosaston nimi muutettaisiin konserniosastoksi.

39 §. Kansliapäällikön vastuu ja ratkaisuvallta. Pykälän otsikko muutettaisiin muodosta ”kansliapäällikön ratkaisuvallta” muotoon ”kansliapäällikön vastuu ja ratkaisuvallta”, koska pykälään lisättäisiin uusi 1 momentti. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että ministeriön ylimpänä virkamiehenä toimintaa johtaa ja siitä vastaa kansliapäällikkö, koska ministeriön työjärjestyksessä ei ole ennestään säädetty asiasta. Lisäksi 1 momentissa säädettäisiin, että kansliapäällikkö vastaa varautumisen johtamisesta, valvomisesta ja

yhteensovittamisesta ministeriön toimialalla, koska voimassa olevan ministeriön työjärjestyksen 50 § kumottaisiin ja kumottavassa pykälässä säädetystä kansliapäällikön vastuusta säädettäisiin jatkossa 39 §:n 1 momentissa. Pykälän 3 momentin viittaus muutettaisiin, koska pykälään lisätään uusi 1 momentti. Siten pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että edellä 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettu määräys tehtävään voidaan antaa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 10 kohta, jonka mukaan virantoimituksesta pidättämistä sekä ministeriön nimittämän virkamiehen irtisanomista ja virkasuhteen purkamista koskevan asian ratkaisisi kansliapäällikkö. Koska asiaa koskevasta ratkaisuvallasta ei ole tällä hetkellä säädetty, ratkaisee ministeri tällaiset asiat. On kuitenkin tarkoituksenmukaista, että irtisanominen, virkasuhteen purkaminen ja virasta pidättäminen kuuluisivat kansliapäällikön ratkaisuvalltaan kuten muutkin henkilöstöasiat.

42 §. *Verkko- ja palveluosaston osastopäällikön ratkaisuvalta.* Pykälän otsikon ja pykälän verkko- ja palveluosasto nimen ruotsinkielinen sanamuoto muutettaisiin muotoon "avdelningen för nät och tjänster", joka kuvaisi paremmin osastoa kuin vanha käännös (avdelningen för nät och tjänsteproduktion).

43 §. *Konserniosaston osastopäällikön ratkaisuvalta.* Pykälän otsikkoa ja pykälää muutettaisiin siten, että niissä säädetään jatkossa konserniosaston osastopäällikön ratkaisuvallasta konserniohjausosaston osastopäällikön sijasta, koska organisaatiouudistuksen yhteydessä muutettaisiin kyseisen osaston nimeä.

44 §. *Henkilöstö- ja talousyksikön johtajan ratkaisuvalta.* Pykälän otsikon ja 1 momentin maininta henkilöstöjohtajasta muutettaisiin henkilöstö- ja talousyksikön johtajaksi. Organisaatiouudistuksen myötä momentissa säädettyt asiat kuuluisivat henkilöstö- ja talousyksikköön ja siten niiden asioiden ratkaisuvalta kuuluisi kyseisen yksikön johtajalle. Samalla 1 momentin 3 kohtaa muutettaisiin niin, että irtisanominen muutettaisiin irtisanoutumiseksi. Kohdassa on virheellisesti säädetty irtisanomisesta, vaikka on tarkoitettu säätää irtisanoutumisesta annettavasta todistuksesta.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaa selkeytettäisiin siten, että siinä säädettäisiin jatkossa kansliapäällikön vuosilomien myöntämisestä sekä vuosilomista ja lomarahosta tehtävistä sopimuksista. Vuosilomien säästäminen ja siirtäminen ovat myös vuosilomista tehtäviä sopimuksia, minkä takia niitä ei ole tarpeellista mainita kohdassa erikseen.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan henkilöstö- ja talousyksikön johtaja tai kansliapäällikön määräämä muu virkamies ratkaisee valtion talousarvion toimeenpanoon ja muuhun taloudenhoitoon kuuluvat asiat, jotka koskevat tilijaottelua ja sen muutoksia. Aikaisemmin ratkaisuvallta kyseisissä asioissa kuului talous- ja hallintojohtajalle, mutta organisaatiomuutoksen myötä talous- ja hallintoasiat kuuluisivat henkilöstö- ja talousyksikköön ja siten näiden asioiden ratkaisuvallta kuuluisi kyseisen yksikön johtajalle.

45 §. *Talous- ja hallintojohtajan ratkaisuvalta.* Pykälä kumottaisiin, koska talous- ja hallintojohtajan ratkaisuvalltaan kuuluvat asiat siirrettäisiin henkilöstö- ja talousyksikön johtajan ratkaisuvalltaan.

48 §. Vuosilomat. Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta viestintäjohtajasta ja kansainvälisten asioiden johtajasta, koska jatkossa viestintäyksikön johtaja ja kansainvälisten asioiden yksikön johtaja ja kyseiset yksiköt sijoitettaisiin konserniosaston alaisuuteen, minkä seurauksena kyseiset johtajat eivät enää ole kansliapäällikön välittömiä alaisia. Siten heidän vuosilomajärjestyksensä ja vuosilomansa vahvistettaisiin samaisen pykälän 4 momentin mukaisesti. Lisäksi 2 momenttiin lisättäisiin maininta valtion kyberturvallisuusjohtajasta, koska hän toimii kansliapäällikön välittömässä alaisuudessa ja johtaa toimintayksikköä valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto, joka on sijoitettu kansliapäällikön alaisuuteen.

50 §. Valmius- ja varautumisasiat. Pykälä valmius- ja varautumisasiosta kumottaisiin, koska jatkossa ministeriön työjärjestyksen 39 §:ssä säädettäisiin, että kansliapäällikkö vastaa varautumisen johtamisesta, valvomisesta ja yhteensovittamisesta ministeriön toimialalla. Muilta osin pykälän säädetyistä asioista on jo säädetty tarpeellisin osin ministeriön työjärjestyksessä ja valtioneuvoston ohjesäännössä (262/2003).

52 §. Sijaisuudet. Pykälän 3 momentin mukaan viestintäjohtajan, kansainvälisten asioiden johtajan ja valtion kyberturvallisuusjohtajan sijaisena kaikissa työnantaja-, talous- ja henkilöstöasioissa toimii kansliapäällikön määräämä ministeriössä esihenkilönä toimiva virkamies. Muissa asioissa viestintäjohtajan, kansainvälisten asioiden johtajan ja valtion kyberturvallisuusjohtajan sijaisena voi toimia muu kansliapäällikön määräämä virkamies. Pykälän 3 momentista poistettaisiin maininnat viestintäjohtajasta ja kansainvälisten asioiden johtajasta, koska jatkossa ministeriössä on viestintäyksikkö ja kansainvälisten asioiden yksikkö konserniosastolla, eikä enää kansliapäällikön suorassa alaisuudessa. Kyseisten yksiköiden sijaiset määrättäisiin siten jatkossa samaisen pykälän 4 momentin mukaisesti.

Pykälän 5 momentissa muutettaisiin maininta henkilöstöjohtajasta henkilöstö- ja talousyksikön johtajaksi. Samalla säädettäisiin siitä, että henkilöstö- ja talousyksikön johtajan sijaisena työnantaja-asioissa ja 44 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa voisi toimia vain henkilöstö- ja talousyksikköön kuuluva työnantajavirkamies. Tällä tarkoitetaan kaikkia muita työnantaja-asioita paitsi niitä henkilöstöasioita, jotka lähiesihenkilö hyväksyy henkilöstö- ja taloushallinnonjärjestelmä Kiekussa, koska Kiekussa asioita voi hyväksyä vain esihenkilöt. Henkilöstö- ja talousyksikön tehtäviin kuuluvat henkilöstö-, talous- ja yleiset hallintoasiat. Mikäli henkilöstö- ja talousyksikön johtajan niin sanottuna substanssisijaisena toimisi muu kuin työnantajavirkamies, ei hänellä voisi olla oikeutta käsitellä työnantaja-asioita tässä roolissa. Siksi on tärkeää säätää erikseen siitä, että työnantaja-asioissa substanssisijaisena voisi olla vain työnantajavirkamies.

VOIMAANTULO

Esitetään, että asetus tulisi voimaan 1.2.2025.

ESITTELIJÄ

Mikko Nygård, yksikön johtaja, budjettineuvos, liikenne- ja viestintäministeriö